

Zasedání pracovní skupiny „Zkušenosti výzkumu sociálních procesů“ 3. problémové komise mnohostranné spolupráce akademií věd socialistických zemí

Ve dnech 12.–16. listopadu 1984 se konalo v Praze zasedání pracovní skupiny *Zkušenosti výzkumu sociálních procesů* problémové komise *Sociální procesy v socialistické společnosti* mnohostranné spolupráce akademií věd socialistických zemí.

Zasedání se účastnili:

za BLR ss. Nikolaj Genov a Nikolaj Tilkidžiev z Ústavu pro sociologii BAV;
za NDR ss. Albrecht Kretzschmar a Horst Taubert z Akademie společenských věd UV SED;

za PLR ss. Aleksandra Jasińska-Kania a Antonina Majkowska z Ústavu filozofie a sociologie PAV;

za SSSR s. Zinajda T. Golenkova z Ústavu sociologických výzkumů AV SSSR;

za ČSSR ss. Vlastislav Bauch a Iveta Radičová z Ústavu filozofie a sociologie SAV,
s. Dilbar Alijevoa z Univerzity Komenského a ss. Richard Růžicka, Václav Stupka
a Chaširi Munžafjarov z Ústavu pro filozofii a sociologii ČSAV. Přítomni byli též
představitelé ÚFS ČSAV ss. František Charvát, Vladimír Dubský a Antonín Matějovský.

Jednání pracovní skupiny bylo zaměřeno především na řešení, resp. posouzení dvou úkolů, které — jako součást plánu problémové komise — mají obecný teoreticko-metodologický a instrumentální význam pro výzkumnou práci a vývoj marxisticko-leninské sociologie.

V jeho první části účastníci s uspokojením posoudili stav přípravy vydání prvního dílu monografie *Dějiny sociologie v socialistických zemích. (Historický nástin.)*. Publikace je připravována v SSSR a podle plánu bude vydána v roce 1985.

Hlavním předmětem jednání byla problematika *slovníku sociologických termínů*, jenž je připravován na základě rozhodnutí viceprezidentů akademií věd socialistických zemí. Byla posouzena další část hesel (do písmene K), přičemž podklad pro jednání připravila sovětská strana v podobě první varianty textu.

V diskusi, které se aktivně účastnili představitelé všech zemí, byly rozebrány především ty stránky obsahu a struktury materiálu, na nichž je závislý skutečný přínos slovníku pro další rozvoj marxisticko-leninské sociologie a pro rozšíření jejího mezinárodního vlivu. Pozornost proto nebyla věnována jen volbě způsobů a zhodnocení výsledků výběru termínů, jejich vymezení, rozsahu a skladbě. Jednání zdůraznilo i otázku celkového světónázorového, ideologického vyznění slovníku — s vědomím, že charakter materiálu tohoto typu neplyne jen z kvalitního zpracování jednotlivých hesel, nýbrž je určen též svými konceptuálními východisky (tzn. teoretickou, metodologickou či metodickou zřetelností, systematizací a vyvážeností atd.). Stranou nebyly ponechány ani další otázky, které spolurozhodují o reálném významu slovníku pro propagaci marxisticko-leninské sociologie a pro socialistickou mezinárodní vědní integraci a kooperaci. K nim na prvním místě patří příprava ekvivalentů termínů v dalších jazycích.

Vzhledem k aktuálnosti úkolu se dále zúčastněné strany dohodly na opatřeních nebo námětech pro vyšší orgány, které umožní zintenzívnit práce na přípravě slovníku a současně splnit nároky, jež na toto kompendium objektivně jsou a i později budou kladeny. Především další rozvinutí kolektivní mezinárodní spolupráce by mělo přispět k tomu, aby jeho první verze (maketa) mohla být dokončena v závěru roku 1985.

Pracovní skupina věnovala pozornost také výhledu činnosti pro období příští pětiletky. Plnění pracovních cílů roku 1985 uzavře a zhodnotí na svém příštím zasedání, které se bude konat na podzim téhož roku v Sofii.

Richard Růžicka

Komunita v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

Takto nazvaný seminář sekce sociologie města Československé sociologické společnosti při ČSAV, který se konal 10.–12. 12. 1984 v Alšovicích, byl inspirován vzrůstajícím zájmem odborné veřejnosti v Československu i v jiných zemích o vymezení možností a stimulaci nových kvalit sociálního života v současné struktuře osídlení, občanské vybavenosti a pracovních příležitostí.

Jednání vedl předseda sekce Jiří Musil z fakulty architektury ČVUT, Praha.

Přednesené příspěvky a diskusní vystoupení lze shrnout do dvou okruhů: